

REZUMAT

la proiectul „Abordarea epistemologică a dezvoltării personale și a educației pentru societate: de la strategiile trans disciplinare la finalitățile pragmatice ale societății actuale din Republica Moldova”, cifrul 20.80009.1606.08, conducător de proiect – dr. BOGATU Eugenia, Universitatea de Stat din Moldova

Considerăm că programul filosofiei pentru copii dezvoltat de Matthew Lipman poate constitui o oportunitate în ceea ce privește reînnoirea eticii și deontologiei profesorului, ca și a pedagogiei și a altor domenii de cunoaștere legate de actul educațional. Filosofia pentru copii arată că a considera copilul ca o persoană incapabilă să gândească critic și creativ nu mai este o idee pentru secolul în care trăim. În plus, copilul este o persoană căreia îi pasă de ceilalți, îi apreciază, dorește să facă bine pentru ei, desfășoară acțiuni menite să-i protejeze, caută să le cunoască nevoile și să-i ajute, altfel spus, gândește caring.

În cadrul conferințelor organizate pentru membrii din cadrul proiectului - „Filosofia pentru copii și filosofia academică”, de către Marin Bălan, doctor de la Universitatea din București, am constatat că dialogul în comunitatea de cercetare filosofică este un cadru pentru o astfel de relație intelectuală, în care se practică schimbul de gânduri, înțelegerea reciprocă, empatia reciprocă și o tendință comună de a căuta o gândire mai bună. Sarcina profesorului este de a încuraja autonomia cognitivă și morală a elevului și, în același timp, de a acționa ca model de referință pentru comunitatea de cercetare filosofică. Pentru aceasta, profesorul trebuie să posede calități de gândire critică și creativă, dar și de gândire caring. A fi un profesor care gândește caring înseamnă nu doar a-ți exercita propria putere de gândire, ci a fi sensibil și la gândurile altora.

Atelierele de filosofie pentru copii au contribuit la faptul ca elevii să fie capabili să reflecteze la ce este, să poată lua în calcul ce fel de persoană vrea să fie și ar trebuie să fie; să reflecteze despre cum este lumea, să ia în considerare și în ce fel de lume dorește să trăiască. A fost pus accent pe îmbunătățirea abilităților de gândire critică și creativă a elevilor. Pentru a cunoaște motivele care îl determină pe elev să gândească, să acționeze, să-și imagineze în anumite moduri profesorii, în cadrul Atelierele de filosofie pentru copii, s-au transpus în locul lui (au gândit empatic).

Conținutul disciplinelor Dezvoltare personală și Educație pentru societate sunt raportate la realitățile contextuale ale societății actuale din Republica Moldova. Elevii vor învăța să folosească diferite instrumente ale cercetării etice. Printre ele: menționarea motivelor în favoarea unei opinii sau acțiuni; utilizarea criteriilor și standardelor; luarea în considerare a consecințele alternative; formarea ipotezelor etice și cercetarea lor; raportarea scopurilor la mijloace; definirea termenilor. Important, în cadrul acestor discipline, ca elevii să generalizeze ori, în alte cazuri, să contextualizeze; prin unele proceduri se urmărește dezvoltarea înțelegerii privind relațiile (exemplu, relația parte-întreg) sau idealurile (în ce fel de lume își doresc să trăiască și ce fel de persoană își doresc să fie).

Disciplinele Dezvoltarea personală și Educația pentru societate trebuie să ofere baza de a înțelege, accepta și aprecia diversitatea culturală; abilitatea de a fi empatic; capacitatea de a acționa ca un membru informat și activ al propriei societăți și al societății globale. Liniile directoare ale disciplinelor ar trebui să fie: crearea și dezvoltarea unei identități personale și sociale; participarea la viața civică manifestând responsabilitate, solidaritate și o atitudine critică; respectarea și valorificarea diversității individuale și de grup în ceea ce privește comunitățile și alegerile lor; dezvoltarea unei conștientizări ecologice care să ducă la valorificarea și conservarea patrimoniului natural și cultural; valorificarea dimensiunii relaționale a învățării și a principiilor etice care reglementează relația dintre cunoștințe și ceilalți.